

Preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting van leerlingen in het lager onderwijs vanaf 1 september 2014

1. Wat verandert er vanaf 1 september 2014?

De mogelijkheid wordt ingevoerd om een bewarende maatregel uit te spreken, de preventieve schorsing. De bestaande tuchtsancties schorsen en uitsluiten worden gewijzigd in tijdelijke en definitieve uitsluiting, met nieuwe bepalingen omtrent de beroepsprocedure.

2. Gemeenschappelijke bepalingen voor preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting

Deze maatregelen kunnen toegepast worden op leerplichtige leerlingen in het lager onderwijs. Kleuters kunnen dus niet preventief geschorst of uitgesloten worden. Vijfjarigen die vervroegd ingestapt zijn in het lager onderwijs zijn leerplichtig en vallen dus wel onder deze regelgeving. Het is de directeur (of zijn afgevaardigde) die de beslissing kan nemen dat een leerling preventief geschorst of uitgesloten wordt.

Het algemeen principe is dat de school voor opvang voorziet. Enkel als de school aan de ouders schriftelijk motiveert waarom dit niet haalbaar is, moet de school niet voor opvang zorgen.

3. Specifieke bepalingen m.b.t. de preventieve schorsing

Een preventieve schorsing is een bewarende maatregel (dus geen tuchtsanctie) die ten aanzien van een leerplichtige leerling in het lager onderwijs kan gehanteerd worden om de leefregels te handhaven en om te kunnen nagaan of een tuchtsanctie aangewezen is. Het gaat om een uitzonderlijke maatregel.

Bij een preventieve schorsing mag de leerling de lessen of activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen.

Een preventieve schorsing kan maximaal vijf opeenvolgende schooldagen duren. De directeur of zijn afgevaardigde kan beslissen om de preventieve schorsing éénmalig met maximaal vijf opeenvolgende schooldagen te verlengen. Deze verlenging kan enkel als door externe factoren het tuchtonderzoek niet binnen die eerste periode kon worden afgerond. De verlenging moet ook gemotiveerd worden aan de ouders.

Een preventieve schorsing kan onmiddellijk ingaan na de beslissing. De school verwittigt de ouders uiteraard van de preventieve schorsing.

Ouders kunnen niet in beroep gaan tegen een preventieve schorsing.

4. Tijdelijke uitsluiting

Een tijdelijke uitsluiting is een tuchtsanctie die ten aanzien van een leerplichtige leerling in het lager onderwijs kan gehanteerd worden. Het gaat om een uitzonderlijke maatregel. Bij een tijdelijke uitsluiting mag de leerling de lessen of activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen.

Een tijdelijke uitsluiting duurt minimaal één schooldag en maximaal vijftien opeenvolgende schooldagen. Een tijdelijke uitsluiting kan niet verlengd worden. Wel kan (enkel) bij een nieuw feit een nieuwe tijdelijke uitsluiting opgelegd worden.

Een tijdelijke uitsluiting kan pas uitgevoerd worden na het doorlopen van een procedure die de rechten van verdediging waarborgt en waarin de volgende principes gehanteerd worden:

- voorafgaand moet het advies van de klassenraad ingewonnen zijn
- de intentie tot de tijdelijke uitsluiting moet schriftelijk aan de ouders meegedeeld worden
- de ouders en de leerling hebben inzage in het tuchtdossier van de leerling (met inbegrip van het advies van de klassenraad). Ze worden ook gehoord en kunnen zich hierbij laten bijstaan door een vertrouwenspersoon
- de tijdelijke uitsluiting moet in verhouding zijn met de ernst van de feiten
- de beslissing om tijdelijk uit te sluiten wordt schriftelijk gemotiveerd en meegedeeld aan de ouders. Indien de school voorziet in de mogelijkheid tot het instellen van het beroep, neemt de school ook de bepalingen uit het schoolreglement op die op dit beroep betrekking hebben.

Vanaf 1 september 2016 moet een school niet langer voorzien in een interne beroepsprocedure in geval van tijdelijke uitsluiting. Dit belet niet dat scholen die dit wensen in hun schoolreglement nog steeds een beroepsprocedure bij tijdelijk uitsluiting kunnen opnemen.

5. Definitieve uitsluiting

Een definitieve uitsluiting is een tuchtsanctie die ten aanzien van een leerplichtige leerling in het lager onderwijs kan gehanteerd worden. Het gaat om een uitzonderlijke maatregel. Een definitieve uitsluiting houdt in dat de leerling uit de school wordt uitgeschreven op het ogenblik dat de leerling in een andere school is ingeschreven, en uiterlijk één maand na de schriftelijke kennisgeving van de definitieve uitsluiting. In deze

maand zijn de vakantieperiodes tussen 1 september en 30 juni niet inbegrepen. In afwachting van de inschrijving in een andere school mag de leerling de lessen of activiteiten van zijn leerlingengroep niet volgen. Een definitieve uitsluiting kan pas uitgevoerd worden na het doorlopen van een procedure die de rechten van verdediging waarborgt en waarin dezelfde principes gehanteerd worden als deze vermeld bij tijdelijke uitsluiting. Bijkomend moet bij een definitieve uitsluiting de klassenraad (voorafgaand advies) uitgebreid worden met een vertegenwoordiger van het CLB. Deze vertegenwoordiger van het CLB heeft een adviserende stem.

Ouders die een definitieve uitsluiting betwisten hebben toegang tot een beroepsprocedure. De beroepsmogelijkheid tegen definitieve uitsluiting moet vastgelegd worden in het schoolreglement en moet bepaalde principes naleven die reglementair vastgelegd zijn. Ook de (redelijke en haalbare) termijnen moeten in het schoolreglement vastgelegd worden.

a. Bij wie en hoe kunnen de ouders het beroep instellen?

De ouders stellen het beroep in bij het schoolbestuur. Ze dateren en ondertekenen het beroep en vermelden ten minste het voorwerp van het beroep, met beschrijving van de feiten en met een motivering van de bezwaren die ze inroepen. Ze kunnen overtuigingsstukken bijvoegen. Het beroep wordt behandeld door een beroepscommissie.

b. Hoe is de beroepscommissie samengesteld?

Het schoolbestuur richt de beroepscommissie op en bepaalt ook de samenstelling. Het schoolbestuur moet zich daarbij wel aan een aantal bepalingen houden:

- er moeten zowel interne leden als externe leden in de beroepscommissie zetelen.
Interne leden zijn leden intern aan het schoolbestuur of aan de school waar de beslissing tot uitsluiting is genomen. De directeur of zijn afgevaardigde die de beslissing hebben genomen kunnen niet in de beroepscommissie zetelen. *Externe leden* zijn personen extern aan het schoolbestuur en aan de school die de beslissing genomen heeft. Wie vanuit zijn hoedanigheid zowel als intern als extern lid beschouwd kan worden, wordt geacht een intern lid te zijn. Leden van de ouderraad of – met uitzondering van het personeel – leden van de schoolraad van de betrokken school worden geacht een extern lid te zijn (tenzij ze behoren tot de categorie die zowel als intern als extern lid beschouwd kunnen worden, dan worden ze geacht een intern lid te zijn).
Een concrete opsomming van de samenstelling vind je hier:
<https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14691#5-5>
- Het schoolbestuur duidt de voorzitter aan onder de externe leden.

De samenstelling van een beroepscommissie kan per te behandelen dossier verschillen. Binnen de behandeling van één dossier kan de samenstelling niet wijzigen.

c. Hoe werkt de beroepscommissie?

De werking van de beroepscommissie, ook de stemprocedure, wordt bepaald door het schoolbestuur. Wel moeten volgende bepalingen in acht genomen worden. Leden van de beroepscommissie zijn aan discretieplicht onderworpen. Ze zijn allen stemgerechtigd. Bij stemming moet het aantal stemgerechtigde interne leden en het aantal stemgerechtigde externe leden gelijk zijn. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. Bij de behandeling van een dossier hoort de beroepscommissie in elk geval de ouders in kwestie. De beroepscommissie kan ook één of meer leden van de klassenraad horen. De beroepscommissie beslist verder autonoom over de stappen die worden gezet om tot een gefundeerde beslissing te komen. Ze oordeelt of de genomen beslissing alleszins in overeenstemming is met de regelgeving en met het schoolreglement. De werking van een beroepscommissie kan geen afbreuk doen aan de statutaire rechten van individuele personeelsleden van het onderwijs.

d. Wordt in afwachting van de uitspraak van de beroepscommissie de beslissing tot definitieve uitsluiting opgeschort?

Neen, de definitieve uitsluiting loopt gedurende de periode dat de beroepscommissie de zaak onderzoekt.

e. Welke beslissing kan de beroepscommissie nemen?

De beroepscommissie kan het beroep afwijzen op grond van onontvankelijkheid onder de volgende voorwaarden:

- de termijn voor indiening van het beroep is overschreden
- het beroep voldoet niet aan de vormvereisten

Deze afwijzing van het beroep moet gemotiveerd worden. Indien het beroep ontvankelijk is, kan de beroepscommissie beslissen dat de definitieve uitsluiting bevestigd wordt, of dat ze vernietigd wordt. In het laatste geval vervalt uiteraard de definitieve uitsluiting.

f. Is het schoolbestuur verplicht de beslissing van de beroepscommissie te aanvaarden?

Ja, het schoolbestuur is verplicht de beslissing van de beroepscommissie te aanvaarden.

g. Wanneer worden ouders op de hoogte gebracht van de beslissing van de beroepscommissie?

De beslissing wordt aan de ouders gemotiveerd en schriftelijk meegedeeld binnen de termijn die bepaald is in het schoolreglement.

6. Opname in het schoolreglement

Het schoolreglement lager onderwijs dient vanaf 1 september 2014 het reglement inzake tucht en schending van de leefregels te bevatten. Hieronder vallen ook de toelichting van de maatregelen preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting, alsook de beroepsprocedures tegen de definitieve uitsluiting, met inbegrip van redelijke en haalbare termijnen. Scholen kunnen in hun schoolreglement een beroepsprocedure bij tijdelijke uitsluitingen opnemen, dit is geen verplichting.

7. Inzagerecht en doorgeven van het tuchtdossier

De ouders en de leerling hebben inzage in het tuchtdossier van de leerling. De gegevens m.b.t. tucht vallen ook onder de algemene bepalingen rond recht op inzage, toelichting en kopieën van leerlinggegevens. Gegevens die betrekking hebben op schending van leefregels door de leerling zijn niet overdraagbaar tussen scholen.

Meer info: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14691>